

НАША НІВА

Цэна асобнага нумэру 5 кап.

Выходзіць што тыдзень.

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі: Вільня, Віленская вул., № 29.
Цэна с перасылкай і дастаўкай на 1 г.—2 р. 50 к., на 6 мес.—1 р. 25 к., на 3 м.—65 к., на 1 мес.—25 к. За граніцай: на 1 г.—4 р. на 6 мес.—2 р. 3 мес.—1 р. Перамена адрэсу—20 кап.

Абвесткі прыймаюцца на апошняй старонцы па 20 кап. за лінейку малымі літэрамі Рукапісы і карэспандэнцыі, прысланыя у рэдакцыю, павінны быць чытэльна напісаны с праўдзівай фаміліяй і адрэсам таго, хто яе прысылае. Можна такжэ падпісаць прозвішчэ разам с фаміліяй, хто не захочэ каб была надрукавана праўдзівая фамілія. Адрэс і фамілія толькі для ведама рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права папраўляць і укарачваць прысланыя рукапісы і аўтарам назад іх не зьвертае.

Год X.

24 Красавіка 1915 г.

№ 16

Ваукі у авечай скуру.

Ёсьць людзі, што ўсё жыццё сваё хаваюцца за плячыма *народу*.

Што-бы яны ні рабілі, на якое благое дзела ні пайшлі-бы,—заўсягды выступаюць ад імяні *усьго* народу.

Многа разоў мы тлумачылі нашым чытачом, што, калі польскія нацыяналісты, выступаючы проці беларушчыны, гавораць ад імяні *польскага народу*, — дык гэта брэхня. Польскі мужык-хлеббароб, польскі парабак дворны ці фабрычны рабочы, мо', бліжэй да нашага беларуса-селяніна, чым да «свайго» пана...

Не раз выказвалі мы, што па тэй жэ дарозі йдуць і расейскія нацыяналісты. Дарма «Вил. Вѣстн.» баламуціць людзей, даводзячы, быццым *уся* Расея глядзіць на беларусоў яго вачыма. Дарма ўсе гэтыя Консультанты і Солоневічы стараюцца зменшыць вагу слоў аб беларускім руху Максіма Горкага, катораму бот на назе завязаць яны недастойны. Дарма стараюцца вялікага пісьменніка спусьціць «на дно...» І між расейскім грамадзянствам ёсьць, дзякуй Богу, людзі, каторыя усьцерагліся хваробы *нацыяналізму*, каторыя шапуюць кожны народ і спагадаюць яму у змаганьні за свабоду культурнай працы.

Гэта прывычка казаць усюды: «мы—расейскі народ», «мы—народ польскі». — гэтак крэпка ўелася людзям у галаву, што яны пачынаюць думаць, быццым запраўда яны — гэта народ, а народ — гэта яны. Прыкрываючыся імянем народу у благім, яны йшчэ ахватней кажуць: «мы», калі ёсьць чым народу пахваліцца. Гэта значыць: «мы пахалі!»

Гэтыя самыя паны, гэтыя Солоневічы і Консультанты, Тепловы і Васільевы, што ад пачатку вайны, прытуліўшы вушы, сядзелі у сваіх норах, — памыкаюцца гаварыць ад імяні народу нават і тады, калі йдзе аб кроў і жыццё гэтага народу. Самі на вайну ня йдуць, а за народ кажуць: «мы гатовы ваеваць да апошняй каплі крыві...» І калі мільёны сермяжнікоў, апрадуўшы салдацкія шыталі замест сьвітак, выяўляюць перад усім сьветам сваю моц у гэтай страшэннай вайне,—Солоневічы і Консультанты на увесь голас равуць: «мы пабеждаем!»

Бедны, цёмны народ! Хто толькі не адважыцца гаварыць за цябе і ад твайго імяні?..

Солоневічы і ўся іх хаўрузія лічуць, што гэтакім крыкам яны выяўляюць свой «патрыятызм», лічуць, што той, хто не кажа: «мы пахалі»,—ёсьць «сэпаратыст», ды параспісвалі ў «Съѣз.-Зап. Ж.», «Нов. Вр.» і «Вил. Вѣстн.» даносы на «Нашу Ніву».

Беда у тым, што наша газета не піша: «мы пабеждаем», а піша аб расейскай арміі, аб гэтых мільёнах шэрых шынелёў.

А каб жэ хто спытаўся, што ўся Солоневічская хаўрузія зрабіла дзеля таго, каб памагчы расейскай арміі?

А вось што: ад самага пачат-

ку вайны яны ўселякімі брэхнямі стараюцца пасеяць між народамі Расеі ўзаемную ненавісьць, нацкаваць адзін народ на другі. Робячы крыўду другім нацыям і кажучы пры гэтым: «мы»,—яны хочучь збудзіць у пакрыўджэных злосьць ня толькі да іх, але і да ўсяго расейскага народу, злосьць, якой дагэтуль ніхто ня меў.

Г. Б.

ВАЙНА.

Па сьлядох вайны*).

Ад нашага карэспандэнта.

Дарога з Д... у Л... раскідае вобраз бітвы на шырокім фронце. Далёка, як вокам глянуць, акопы, дый акопы, а далей цэлая сьцена крыжоў. Шчэміць душу, калі праежджаеш тут, дзе так многа праліта крыві ні ў чым непавінных людзей.

Па дарозі спаткалі гурт нямецкіх палонных; астанавіліся, распытываюся, скуль; з гутаркі выясьнілася, што найбольш з іх літвіны с суседніх часьцей Прусіі, але усё людзі ўжо знямецчэны, мову сваю забылі, умеюць і палітоўску некалькі слоў, але і тые перакручываюць. Веру так сама перэмянілі: шмат з іх прынялі лютэранства. Адзін выдаўся болей шчыры чалавек, дый пачаў са мной гутарыць. Пытаюся, чаму дзярыцеся, на што нападзілі на Расею, а ён мне ў атказ, што Расея пачала ваеваць першаю, што хочучь зглуміць іх багацьце і т.д. Пытаюся як прыходзіцца Нямеччыне у гэтай вайне; спачатку не атказываў, але пад канец нашай гутаркі сказаў калечэнай літоўшчынай, «ір юм блёгай, ір мум блёгай», — што па нашаму значыць: «і нам цяжка, і вам цяжка». Вялі гэтых нямецкіх нявольнікоў у Г...

а што пагода была не надта с цёплых, дык дрэнна прыходзілося бедакам у парваных жоўтых боціках. Усе яны былі у нашых селянскіх шапках; на пытаньне, скуль яны іх узялі, аказалася, што праменялі з нашымі селянамі на свае бліскучыя каскі, дый яшчэ дасталі па залатоўцы прыдатку; а нямецкія каскі, нават там,

*) Гл. «Н. Н.» № 14 і 15.

